

Jaarverslag Brzo

2017

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1 Grondslag en organisatie van de uitvoering Brzo-taken	4
1.1 Wetgeving en doelstelling	5
1.2 Bevoegd gezag en werkwijze	5
1.3 Samenwerking en uniformiteit	7
2 Vergunningen en inspecties	8
2.1 Vergunningen	9
2.2 Brzo-inspecties	11
3 Klachten en (meldingen) ongewone voorvallen	17
3.1 Klachtenbehandeling	18
3.2 Reguliere bedrijfsmeldingen en meldingen ongewone voorvallen	20
4 Nederland werkt veilig	21
4.1 BRZO+	22
4.2 Brzo-omgevingsdiensten	23

Voorwoord

Met respect en waardering voor de collega's van de OMWB bied ik hierbij het jaarverslag 2017 Brzo Noord-Brabant aan, dat inzicht geeft in de wijze waarop wij, als een van de zes gespecialiseerde omgevingsdiensten in Nederland, toezicht houden op zo'n zeventig Brzo-bedrijven in onze provincie.

In 2017 hebben we, conform de landelijke afspraak, op het thema *ageing* geïnspecteerd – een relevante toevoeging aan het Brzo-toezicht. Concreet willen we dat de Brzo-inrichting de verouderende apparatuur identificeert en inventariseert, een strategie en methodologie ontwikkelt om de staat van de apparatuur te controleren en te monitoren, en passende follow-upmaatregelen en noodzakelijke tegenmaatregelen uitvoert. Want volgens het RIVM heeft ongeveer 30 procent van de incidenten met gevaarlijke stoffen (mede) een basis in de problematiek van ageing, verouderingsprocessen die de integriteit van de installatie aantasten. Een goed beheer kan de kans op een incident fors verkleinen. Gelukkig reageren bedrijven over het algemeen goed op deze extra aandacht.

Minder goed is de toename van overtredingen bij aangekondigde inspecties: van 115 in 2016 naar 153 in 2017. Met name het aantal overtredingen in categorie 3 (lichtere tekortkomingen) is substantieel gestegen. Bedrijven vragen voortdurend om vertrouwen van de overheid, maar zij zullen dat vertrouwen wel zelf moeten verdienen. Waar het gaat om de klachten en meldingen over ongewone voorvallen valt op dat twee bedrijven in Brabant helaas al jarenlang het verkeerde lijstje aanvoeren als de vermoedelijke veroorzakers (volgens de melders) van 90 procent van alle geurklachten: IFF in Tilburg en Rendac in Son. Beide bedrijven zouden het tot hun professionele eer moeten rekenen niet de verkeerde lijstjes te willen aanvoeren.

De OMWB spant zich in om samen met de bedrijven het belang van veiligheid en leefbaarheid te dienen. In het belang van medewerkers. In het belang van het bedrijf. In het belang van de (woon)omgeving. We willen daarbij verbinden en verbonden zijn, een professionele hand reiken met adequate adviezen en beoordelingen, en de bedrijven inspireren en uitnodigen actief bij te dragen aan duurzame veiligheid. Maar ik doe daartoe ook een klemmend beroep op onze bedrijven zich in te spannen voor een significante afname van het aantal overtredingen.

Nico van Mourik,
Algemeen directeur van de OMWB

1 GRONDSLAG EN ORGANISATIE VAN DE UITVOERING BRZO-TAKEN

1.1 Wetgeving en doelstelling

Op 8 juli 2015 is het Brzo 2015 (*Besluit risico's zware ongevallen*) in werking getreden, ter vervanging van het Brzo 1999. Het Brzo 2015 integreert wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsveiligheid, omgevingsveiligheid en rampbestrijding in één juridisch kader, en implementeert daarmee de Europese Seveso III-richtlijn. Het besluit sluit aan bij de eveneens vernieuwde systematiek voor het indelen, etiketteren en verpakken van stoffen en mengsels in Europa (CLP-verordening). Bovendien is het vanwege de Seveso III-richtlijn aangepast op onderdelen als openbaarheid van informatie, inspecties en de uitwisseling van informatie met de Commissie. Ook regelt het besluit de wijze waarop de overheid daarop moet toezien. De inhoud van het besluit is verder uitgewerkt in de Rrzo (*Regeling risico's zware ongevallen*), die op 4 maart 2016 in werking is getreden. De Seveso III-richtlijn en het Brzo met bijbehorende regeling beogen:

- de preventie van zware ongevallen bij inrichtingen waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig zijn;
- de bescherming van het milieu, en de gezondheid en veiligheid van werknemers en de bevolking tegen rampen en zware ongevallen;
- de beperking van de gevolgen voor de menselijke gezondheid en het milieu als zich een zwaar ongeval voordoet;
- lering te trekken uit zware ongevallen;
- internationale uitwisseling van informatie over zware ongevallen die aanleiding kunnen geven tot verbeteringen van de uitvoering en eventueel tot aanpassing van de richtlijn.

1.2 Bevoegd gezag en werkwijze

De provincie Noord-Brabant is het bevoegd gezag voor het Brzo-domein; de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) is de gespecialiseerde Brzo-omgevingsdienst. De dienst houdt toezicht op de zo'n 70 Brzo-bedrijven en heeft daarvoor 11 vergunningverleners in dienst en 8 toezichthouders Brzo. Zij voldoen allen aan de kwaliteitscriteria en besteden 100 procent van hun tijd uitsluitend aan Brzo-taken. Zij werken nauw samen met gekwalificeerde Wabo-inspecteurs, juridisch medewerkers, boa's en specialisten externe veiligheid.

Excellent opdrachtgeverschap

De provincie wil excelleren in de maatregelen en taken die bijdragen aan een veilige en gezonde leefomgeving. Transparantie, proactief werken aan beleid en heldere afspraken over goed opdrachtgeverschap staan hoog in het vaandel. Wekelijks is er overleg tussen het bevoegd gezag en de omgevingsdienst, waarbij aan de hand van een zakenlijst alle aandachtspunten, zorgdossiers en in te zetten en lopende handhavingsacties worden doorgenomen.

De provincie kent naast het wettelijke instrumentarium ook het bestuurlijk gesprek, waarbij de directies van 'zorgbedrijven' op het provinciehuis worden ontboden voor zo'n bestuurlijk gesprek in aanwezigheid van de gedeputeerde en de directies van de omgevingsdienst en de veiligheidsregio. Dit instrument is in 2017 eenmaal ingezet.

Inspectieafspraken

Tussen bevoegd gezag en de OMWB bestaan voor de inspecties de volgende afspraken:

- Elk Brzo-bedrijf krijgt jaarlijks minimaal één aangekondigd bezoek en één onaangekondigd bezoek. Dit is een intensivering ten opzichte van de regelgeving.
- We rapporteren ook alle kleinere overtredingen die ter plekke hersteld worden.
- Daar waar een onveilige situatie wordt geconstateerd zal ALTIJD een (deel van een) bedrijf stilgelegd worden.

De Inspectie SZW, de veiligheidsregio en de omgevingsdienst, en vaak ook de waterkwaliteitsbeheerders (waterschap, Rijkswaterstaat), vormen het inspectieteam dat de inspecties gezamenlijk uitvoert én gezamenlijk voorbereidt en opvolgt of afhandelt.

Vooraf:

- om een eenduidige interpretatie van het Brzo af te spreken (we duiden als overheid de wetgeving uniform)
- inspecteurs bespreken gezamenlijk de aandachtspunten bij het bedrijf op basis van hun ervaringen en eerdere rapportages

Tijdens inspectie:

- voor een integrale beoordeling van de toegepaste technische en organisatorische middelen bij een bedrijf, gericht op preventie van incidenten en beperking van eventuele gevolgschade (we spreken als overheid met één mond)
- voor een gezamenlijk oordeel over de waargenomen bevindingen
- om in geval van een bevinding of overtreding het meest effectieve wettelijke handvat te kunnen aangrijpen om te handhaven

Na de inspectie:

- de inspecterende instantie met het meest krachtige wettelijke handvat verstuurt de handhavingbrief
- de diensten controleren gezamenlijk of het bedrijf de overtreding ongedaan heeft gemaakt en beoordelen integraal de aanpassingen of verbeteringen (we willen als overheid een verbetering over de volle breedte en niet op slechts één deelgebied)

UITZONDERING: Als er sprake is van een overtreding op slechts één terrein, gebeurt de handhaving niet gezamenlijk. Bijvoorbeeld bij het onvolledig zijn of niet goed toepassen van persoonlijke beschermingsmiddelen door medewerkers.

1.3 Samenwerking en uniformiteit

Ongeveer eens in de zes weken vindt overleg plaats tussen de betrokken inspectie-diensten: OMWB, de Veiligheidsregio MWB, Inspectie SZW, waterschap Brabantse Delta en Rijkswaterstaat. Een afgevaardigde van ILT is agendalid. Dit is het zogeheten coördinatieoverleg Brabant, waarin de inspecteurs lopende zaken bespreken, best practices voor het voetlicht brengen, projecten uitrollen en gezamenlijke plannen opstellen. In het coördinatieoverleg vindt ook afstemming plaats over de prestaties van de bedrijven op gebied van technische integriteit, stand der techniek en veiligheids-cultuur. Daarnaast besteden de overlegpartners extra aandacht aan de 'zorgdossiers', zodat een gezamenlijk beeld ontstaat van het bedrijf, inspectie en handhaving op elkaar afgestemd kunnen worden, en bestuurders en bevoegd gezag eenduidige informatie ontvangen.

Naast het coördinatieoverleg is in 2017 het managementoverleg opgestart, dat tweemaal per jaar wordt gehouden. Hieraan nemen de managers deel van de organisaties die ook deelnemen aan het coördinatieoverleg, aangevuld met het Openbaar Ministerie. Het doel is om af te stemmen over 'zorgdossiers' en besluiten te nemen over zaken die het coördinatieoverleg aandraagt

A photograph of an industrial facility, likely a refinery or chemical plant. The scene is dominated by large, silver-colored metal pipes and a large, dome-shaped storage tank in the foreground. A blue valve with a handwheel is visible on one of the pipes. In the background, there are more pipes, structural steel, and a staircase. The image is overlaid with decorative elements: a red circular graphic with diagonal lines in the top right corner and a white circular graphic with diagonal lines in the bottom left corner.

2 VERGUNNINGEN EN INSPECTIES

2.1 Vergunningen

Het Brzo 2015 is rechtstreeks werkende wetgeving en kent geen eigen vergunningstelsel. Wel heeft het invloed op de vergunningen van Brzo-bedrijven voor activiteiten op het gebied van onder meer milieu, bouw en ruimte. In 2017 zijn 140 vergunningen met een reguliere procedure verleend aan Brzo-bedrijven en 30 beschikkingen met de uitgebreide procedure. In vergelijking met 2016 is het aantal verleende vergunningen fors toegenomen in 2017. Hiervoor is niet één enkele oorzaak aan te wijzen. Er zijn sowieso meer aanvragen gedaan, maar bedrijven dienen ook meerdere 'deelaanvragen' na elkaar in, in plaats van gebundeld in één keer. Mogelijk is ook de aantrekkende economie hier een (deel van de) verklaring voor.

MJA-programma

In 2016 hebben de provincies, als bevoegd gezag Brzo, een meerjarenprogramma (MJA) Brzo vastgesteld. Het bestaande deelprogramma Brzo Impuls Omgevingsveiligheid (IOV) en de MJA worden geïntegreerd uitgevoerd. Een aantal projecten uit die programma's heeft een directe relatie met vergunningverlening:

Actualiseren van Vergunningverlening

In 2017 is de programmatische aanpak van vergunningverlening gestart. Doel hiervan is het hebben en houden van actuele vergunningen, waarbij de wettelijke actualisatieverplichtingen en de bedrijven die het grootste risico opleveren de hoogste prioriteit krijgen. Op dit moment zijn er 71 Brzo/RIE4 bedrijven in het programma opgenomen. Bij 19 bedrijven loopt een traject om de vergunning te reviseren, waarbij een actualisatietoets nu niet nodig is. In 2017 is bij 9 bedrijven een actualisatietoets uitgevoerd, waarvan er bij 5 een daadwerkelijke aanpassing van de vergunning moet plaatsvinden (actualisatie).

Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)

In 2017 is een conceptbrachedocument vloeibare bulk opgesteld waarin is vastgelegd wat de best beschikbare technieken zijn voor maatregelen om de emissie van vluchtige organische stoffen (VOS) te voorkomen bij de op- en overslag van vloeibare bulk. Dit document is opgesteld ten behoeve van de vergunningverleners, omdat vanuit de wet- en regelgeving niet eenvoudig is vast te stellen wat die best beschikbare technieken zijn. Ook verschillen wet- en regelgeving voor de diverse sectoren (sector vloeibare bulk op- en overslag, sector raffinage en sector chemie) en zelfs voor bepaalde stoffen (benzine). Dit document creëert duidelijkheid en uniformiteit, en draagt bij aan een gelijk speelveld voor de vergunningen voor de bedrijven.

Naar aanleiding van de casus Chemours bouwen het ministerie van I&W, de Brzo-omgevingsdiensten en het RIVM aan een gezamenlijk kennisnetwerk 'zeer zorgwekkende stoffen' (ZZS). Er is een structuur opgebouwd waarin de zes omgevingsdiensten ontwikkelen, en uitvoeringsvraagstukken bespreken en uniformeren. Daarnaast is een bijeenkomst georganiseerd van Rijkswaterstaat over de algemene beoordelingsmethodiek (ABM). Er is behoefte aan uniforme toepassing en kennisuitwisseling op aspecten van de wet- en regelgeving rond ZZS, zoals minimalisatieverplichting, mengsels en zelfclassificering. Komend jaar zal verder gewerkt worden om hier invulling en uitwerking aan te geven.

Afstemming BRZO+-partners

Vanaf 2016 hebben de zes Brzo-omgevingsdiensten met de andere BRZO+-toezichtpartners (ILT, ISZW, veiligheidsregio's, en RWS en waterschappen) informatie-uitwisseling en afstemming bij de Wabo-vergunningverlening verbeterd. Toepassing van een overdrachtsdocument voor externe adviseurs (met werkinstructie) is geborgd in het OMWB-kwaliteitssysteem. In 2018 worden het overdrachtsdocument en de samenwerking geoptimaliseerd.

Accounthouderschap

De OMWB is landelijk trekker voor het account Renewi (voorheen: Van Gansewinkel). In 2017 is voor drie vestigingen (twee in Noord-Brabant en één in Friesland) gecoördineerde revisie van de vergunningen uitgevoerd. In 2018 wordt het accounthouderschap verder uitgewerkt en aangevuld met toezicht en handhaving.

Voor het account Gasunie is op het gebied van gezamenlijk toezicht bij alle Brzo-vestigingen van het bedrijf grote vooruitgang geboekt. Er is sprake van een behoorlijke efficiëntieverbetering doordat minder Brzo-toezichthouders bij de verschillende systeem- en inrichtingscontroles zijn betrokken. Daardoor is het aantal contactpersonen bij de verschillende omgevingsdiensten verminderd, waardoor het toezicht eenduidiger uitgevoerd zal worden. Ook de Noord-Brabantse vestigingen zijn daarbij betrokken.

PGS 29

De provincie Noord-Brabant is bevoegd gezag voor 24 van de 26 bedrijven in de provincie waarvoor de PGS 29-richtlijn van toepassing is of waarbij voor het opstellen van vergunningvoorschriften is aangesloten bij de voorschriften uit de PGS 29. In 2017 heeft de OMWB verder gewerkt aan de implementatie van PGS 29 door actualisatie van de omgevingsvergunningen. Daarnaast wordt bij nieuwe vergunningen en bij actualisatie de nieuwe versie van de PGS 29 (december 2016) gebruikt. Implementatie is afgestemd met het bevoegd gezag.

Uit inspecties is gebleken dat PGS 29-overtredingen grotendeels zijn opgeheven dan wel dat de gestelde hersteltermijnen vallen binnen het implementatietraject van het bedrijf. Wij zien erop toe dat deze trajecten conform afspraak en binnen de gestelde termijnen worden uitgevoerd. Deze trajecten kunnen, afhankelijk van de te treffen voorzieningen, meerdere jaren duren.

In 2017 is verder de aandacht besteedt aan het beleidskader voor zogenaamde 'plasbranden' in tankputten PGS 29. In 2018 geven we hier samen met de veiligheidsregio's verder invulling aan.

Geconsolideerd vergunningenoverzicht

Doel van het project:

- een compleet overzicht van de van kracht zijnde bepalingen per vergunning en vanuit het Activiteitenbesluit;
- een landelijke werkwijze ontwikkelen inclusief een standaardformat voor registratie;
- onderzoeken hoe dit geautomatiseerd kan worden dan wel op een slimme manier kan worden ingericht.

In 2017 hebben we voor zeven bedrijven een dergelijk overzicht opgesteld. In 2018 ligt het accent op de laatste twee punten.

Kaderstelling

Doel van dit project is om ervoor te zorgen dat er een landelijke set standaard actuele vergunningenteksten beschikbaar is die in ieder geval de zes Brzo-omgevingsdiensten hanteren (maar bij voorkeur alle omgevingsdiensten). In 2017 zijn 24 verbetervoorstellen behandeld. Voor 2018 staan het actueel houden van de bestaande standaardteksten, aandacht voor te verwachten ontwikkelingen in wet- en regelgeving (o.a. LAP 3 en nieuwe PGS-richtlijnen) en de behandeling van verbetervoorstellen op de agenda.

2.2 Brzo-inspecties

Evenals in voorgaande jaren zijn de Brzo-inspecties uitgevoerd volgens de *Nieuwe inspectiemethodiek Brzo (NIM; werkwijze II BRZO+)* en zijn de inspectieresultaten vastgelegd in de Gemeenschappelijke Inspectieruimte (GIR, een ondersteunende tool die uitvoering, coördinatie en kwaliteit van de Brzo-inspecties verbetert). De samenwerking met inspecteurs van Inspectie SZW, de veiligheidsregio en de waterkwaliteitsbeheerders (waterschap en Rijkswaterstaat) is gecontinueerd. We doen de voorbereiding en de uitvoering van de inspecties gezamenlijk, en zoveel mogelijk en daar waar nodig ook de eventuele handhaving. In het Brabants coördinatieoverleg, waar de coördinatoren van de gezamenlijke inspectiediensten zijn vertegenwoordigd, bespreken we deze processen en sturen zo nodig bij.

In 2017 is landelijk gestart met het thema *ageing*. Bij een groot deel van de Brzo-inspecties is aan de hand van een checklist gecontroleerd hoe bedrijven omgaan met de veroudering van hun bedrijf in de breedste zin van het woord. Het thema is in drie deelthema's opgedeeld: *ageing algemeen*, *ageing installatieleidingen/corrosion under isolation (CUI)* en *ageing koel- en bluswaterleidingen*.

In 2017 zijn bij 68 Brzo-bedrijven aangekondigde Brzo-inspecties uitgevoerd. Deze inspecties nemen doorgaans meerdere dagen in beslag. Bij 56 inspecties is op *ageing* geïnspecteerd. Bij 1 bedrijf is een extra Brzo-inspectie uitgevoerd in verband met een ongewoon voorval. Daarnaast zijn er bij 68 Brzo-bedrijven onaangekondigde inspecties uitgevoerd.

Bedrijven en inspecties 2017

	Bedrijf	Opmerking	Aangekondigde Brzo-inspectie	Onaangekondigde Brzo-inspectie	Op ageing geïnspecteerd
1	AD International		Ja	Ja	Ja
2	Air Liquide Eindhoven		Ja	Ja	Ja
3	Alliance		Ja	Ja	Ja
4	Allnex		Ja	Ja	Ja
5	Aspen De Geer	v/h Stichting Vergunning De Geer	Ja	Ja	Ja
6	ATM		Ja	Ja	Ja
7	Basell BV		Ja	Ja	Ja
8	Bertschi Klundert		Ja	Ja	Ja
9	Caligen Europe		Ja	Ja	Ja
10	Coatex Netherlands		Ja	Ja	Ja
11	Crealis Nederland		Ja	Ja	Ja
12	CZAV	Initiële inspectie	Ja	Ja	Nee
13	CZL Tilburg B.V.		Ja	Ja	Ja
14	DBM Blending	Ivm lopende hh-zaken ageing niet meegenomen	Ja	Ja	Nee
15	Diffutherm		Ja	Ja	Ja
16	Domeinen Roerende Zaken Ulicoten	Bevoegd gezag: ILenT	Ja	Ja	Ja
17	DSM Coating Resins		Ja	Ja	Ja
18	EDCO Eindhoven BV	locatie Deurne	Ja	Ja	Nee
19	Enthone ¹	Inrichting wordt gesloten	Nee	Nee	Nee
20	Euro Support Advanced Materials		Ja	Ja	Ja
21	European Liquid Drumming		Ja	Ja	Ja
22	Fireworks International		Ja	Ja	Ja
23	Fokker Landing Gear		Ja	Ja	Ja
24	Frans de Wit		Ja	Ja	Nee
25	Fujifilm Manufacturing Europe		Ja	Ja	Ja
26	Gondrand Traffic		Ja	Ja	Ja
27	IFF		Ja	Ja	Ja
28	IKO BV		Ja	Ja	Ja
29	Imperial BV Roosendaal Stepvelden		Ja	Ja	Ja
30	Imperial BV Roosendaal Tussenriemer		Ja	Ja	Ja
31	Imperial BV Son		Ja	Ja	Ja
32	J.C. van Loon Gasservice	Initiële inspectie	Ja	Ja	Nee
33	Kolb Nederland		Ja	Ja	Ja
34	Kolb Tankenpark	Initiële inspectie	Ja	Ja	Nee
35	Koninklijke Sanders		Ja	Ja	Ja
36	Linde Gas Therapeutics Benelux Eindhoven		Ja	Ja	Ja
37	Loodet		Ja	Ja	Ja
38	Marcogas Industriële en vloeibare gassen ²	In oprichting	Nee	Ja	Nee
39	Mepavex Logistics (Noordland 1-6) ³		Ja	Nee	Ja
40	Mepavex Logistics (Noordland 12) ³	Initiële inspectie	Ja	Ja	Nee
41	Messer Giesheim Nederland		Ja	Ja	Ja
42	Metabel		Ja	Ja	Nee
43	Nederlandse Gasunie-TOI Ravenstein-Alphen	Onbemande inrichting	Ja	Ja	Ja
44	Nederlandse Gasunie-TOI Ravenstein-Ravenstein		Ja	Ja	Ja
45	Nyrstar Budel		Ja 2x	Ja	Ja
46	OBM-Martens en van Oord BV	Initiële inspectie	Ja	Ja	Nee
47	OK Oliecentrale Nederland Zuid		Ja	Ja	Ja

	Bedrijf	Opmerking	Aangekondigde Brzo-inspectie	Onaangekondigde Brzo-inspectie	Op ageing geïnspecteerd
48	OWTC Olieopslag		Ja	Ja	Ja
49	Otentic logistics		Ja	Ja	Ja
50	Possehl Electronics Nederland BV	Initiële inspectie	Ja	Ja	Nee
51	Primagaz Tilburg		Ja	Ja	Ja
52	Remat Chemie BV	Ageing wordt in 2018 meegenomen	Ja	Ja	Nee
53	Remondis Argentia		Ja	Ja	Ja
54	Rendac Son B.V.		Ja	Ja	Ja
55	Sabic Innovative Plastics		Ja	Ja	Ja
56	Selko BV	Initiële inspectie	Ja	Ja	Nee
57	Shell Nederland Chemie Moerdijk		Ja	Ja	Ja
58	Sol Nederland		Ja	Ja	Ja
59	Solvay Solutions Nederland BV		Ja	Ja	Ja
60	SPG Prints		Ja	Ja	Ja
61	Stahl Europe		Ja	Ja	Ja
62	Stichting Vergunning Moleneind		Ja	Ja	Ja
63	Stolthaven Moerdijk B.V.		Ja	Ja	Ja
64	Synbra Technology		Ja	Ja	Ja
65	Synthos Breda B.V.		Ja	Ja	Ja
66	Unipol Holland		Ja	Ja	Ja
67	Versteijnen's Internationaal Transportbedrijf		Ja	Ja	Ja
68	VARO Energy TankStorage		Ja	Ja	Ja
69	Vollenhoven Olie		Ja	Ja	Ja
70	Vulcan Europe BV		Ja	Ja	Ja

¹ Bij Enthone is geen aangekondigde en onaangekondigde inspectie uitgevoerd, omdat het bedrijf gaat sluiten. Bij een Wabo-controle is aangetoond dat de bedrijfsactiviteiten bijna helemaal beëindigd zijn; er vindt vrijwel geen opslag van gevaarlijke stoffen meer plaats. De bedrijfsactiviteiten zullen naar verwachting in 2018 volledig beëindigd worden.

² Marcogas is een bedrijf dat nog steeds in oprichting is. De inrichting is daarom niet aangekondigd initieel bezocht, maar wel onaangekondigd om te controleren of bedrijfsactiviteiten plaatsvinden, en zo ja welke.

³ De onaangekondigde inspectie bij Mepavex Noordland 1-6 is niet uitgevoerd in 2017. De andere locatie van Mepavex (Noordland 12) is wel onaangekondigd bezocht. Het betreft twee locaties van dezelfde eigenaar, waar de werkwijze hetzelfde is.

Ageing is bij de initiële inspecties niet meegenomen. Bij een initiële inspectie wordt voornamelijk gekeken of het bedrijf zijn veiligheidsmanagementsysteem op orde heeft. Controle vindt plaats op aanwezigheid van procedures en werkinstructies voor het voorkomen en beheersen van zware ongevallen per VBS-element aanwezig zijn en geschiktheid zijn voor de werkwijze binnen het bedrijf. Specifieke thema's en de controle of het bedrijf ook werkelijk werkt zoals op papier staat, volgen in de inspecties in de jaren daarna.

Veiligheidscultuur

In 2017 hebben de Brzo-inspecteurs van de verschillende diensten na iedere Brzo-inspectie een lijst met ongeveer veertig vragen ingevuld om een beeld te krijgen van de veiligheidscultuur bij het bedrijf. Het BRZO+-bureau zal deze analyseren en in de loop van 2018 de resultaten bekendmaken.

Inmiddels is in de GIR een module gemaakt om deze vragen in te kunnen vullen. Vanaf 2018 kan een inspectie niet afgerond worden zonder dat deze lijst door de deelnemers is ingevuld. Ook de ranking van het bedrijf wordt hierin vastgelegd.

Overtredingen bij aangekondigde Brzo-inspecties 2017

Overtredingen	Overtredingen Wabo	Overtredingen ISZW	Overtredingen brandveiligheid/ veiligheidsregio	2017	2016	2015
Categorie 1: Onmiddellijke dreiging	0	1	0	1	0	5
Categorie 2: Geen onmiddellijke dreiging, wel onvoldoende maatregelen getroffen	16	17	2	35	22	43
Categorie 3: Zeer geringe dreiging, lichtere tekortkomingen	64	47	6	117	93	108
totaal	80	65	8	153	115	156

Overtredingen bij onaangekondigde Brzo-inspecties 2017

Overtredingen	Overtredingen Wabo	Overtredingen ISZW	Overtredingen brandveiligheid/ veiligheidsregio	2017	2016
Categorie 1: Onmiddellijke dreiging	0	0	0	0	0
Categorie 2: Geen onmiddellijke dreiging, wel onvoldoende maatregelen getroffen	1	0	1	2	4
Categorie 3: Zeer geringe dreiging, lichtere tekortkomingen	28	6	2	36	33
totaal	29	6	3	38	37

Toelichting:

De kolom Overtredingen Wabo heeft betrekking op de overtredingen van het Brzo 2015 die de OMWB namens bevoegd gezag Wabo (Provincie Noord-Brabant) heeft geconstateerd. De aantallen overtredingen kunnen iets afwijken van de Termijnrapportage Q3 van de Provincie. De gegevens in het jaarverslag betreffen de **inspecties** die zijn uitgevoerd in 2017 (met daarbij de uitloop begin 2018), en de gegevens in de Termijnrapportage betreffen de **producten** die in 2017 zijn geleverd.

Evaluatie

In 2017 zijn wederom veel overtredingen geconstateerd tijdens de aangekondigde en onaangekondigde Brzo-inspecties. Opvallend is dat bij zes bedrijven tijdens de aangekondigde inspecties al 45 van de in totaal 153 overtredingen zijn geconstateerd. Dit zijn de uitschieters van 2017. Dit zal gevolgen hebben voor de ranking van deze bedrijven, zodat er in toekomstige inspecties meer aandacht aan deze bedrijven zal worden besteed, naast het handhavingstraject.

In vergelijking met andere jaren komt 2017 overeen met 2015, waarin van de 156 overtredingen er 42 bij vijf bedrijven geconstateerd zijn. In 2016 zijn 'slechts' 115 overtredingen geconstateerd, waarbij de uitschieters (twee bedrijven) verantwoordelijk zijn voor 18 overtredingen.

Uit de analyse over de laatste drie jaar blijkt dat het meestal om andere bedrijven gaat. Bij twee bedrijven zijn echter vaker meerdere overtredingen geconstateerd. Hier is in overleg met de afdeling repressieve handhaving een zwaarder handhavingstraject gestart.

De extra inzet als gevolg van handhaving heeft meestal een positieve invloed op het functioneren van het bedrijf.

In 2017 is als landelijk thema de veroudering (ageing) van installatie(-onderdelen) een thema bij de inspecties geweest. Bij 56 van de 69 bedrijven is dit onderwerp meegenomen. Hieruit zijn 25 overtredingen gekomen, waarvan er 8 op VBS-element ii (identificatie en beoordeling van de gevaren van zware ongevallen) en 10 op VBS-element iii (controle op de exploitatie). De reden hiervoor is dat bedrijven met name de eerste stap, het identificeren van degradatiemechanismen van installatie(-onderdelen), niet in orde hadden. Als dat niet in orde is, is het logische gevolg dat VBS-element iii ook niet in orde is. Daar 'landt' namelijk de uitkomst van de identificatie in de onderhouds-managementssystemen.

	2017	2016	2015
Totaal aantal overtredingen	153	115	156
Pbzo	3	0	5
VBS -element i	3	2	1
VBS-element ii	21	11	19
VBS-element iii	39	19	28
VBS-element iv	9	9	12
VBS-element v	6	7	12
VBS-element vi	6	7	9
VBS-element vii	7	1	8
Arbidsomstandighedenwet	22	27	19
Wet veiligheidsregio's	7	3	1
Brzo2015 artikel 5 lid 1	17	23	23
Overig	13	6	19

De hoge aantallen overtredingen op de VBS elementen ii en iii zijn in 2017 deels te verklaren door de overtredingen op gebied van ageing. Omdat de focus van de inspectie dan vooral op deze elementen ligt, resulteert dit in meer overtredingen binnen deze elementen.

In 2017 zijn 68 onaangekondigde inspecties uitgevoerd, waarbij 38 overtredingen zijn geconstateerd. Pas in 2016 zijn we begonnen met het structureel uitvoeren van onaangekondigde inspecties bij Brzo-bedrijven.

	2017	2016
Totaal aantal overtredingen	38	37
Brzo2015 artikel 5 lid 1	15	15
VBS-element iii	10	4
Arbidsomstandighedenwet	5	3
Wabo	3	10
Overig	5	5

De artikelen die bij onaangekondigde inspecties worden overtreden, zijn voor een groot deel gelijk. Dit komt omdat omtrent inspectieonderwerpen voor onaangekondigde inspecties binnen Brabant afspraken zijn gemaakt. Er wordt voornamelijk gekeken naar de manier van werken op de werkvloer. Door het verrassingseffect kan goed worden geconstateerd of de maatregelen zoals die zijn beschreven ook daadwerkelijk aanwezig zijn. Als dat niet het geval is, wordt de overtreding meestal geschreven op Brzo2015 artikel 5 lid 1 of VBS-element iii.

Spontaan nalevingsgedrag

	2017	2016	2015
Aantal geïnspecteerde bedrijven	69	61	61
Bedrijven zonder overtredingen	17	16	14
Percentage	25%	26%	23%

Het percentage bedrijven waarbij tijdens de Brzo-inspecties geen overtredingen geconstateerd zijn, is over de afgelopen drie jaar ongeveer gelijk. Hierbij zijn zowel de resultaten van de aangekondigde als de onaangekondigde inspecties meegenomen. Bij slechts één bedrijf geldt dat drie jaar achtereenvolgend geen overtredingen zijn geconstateerd. In 2018 zullen we in overleg met het Brzo+-bureau kijken naar de verschillen tussen het spontane nalevingsgedrag bij Brabantse bedrijven en die in de rest van het land. Er moet dan onderzocht worden waar deze verschillen vandaan komen, zodat we dit in onze inspectieplanning en zo nodig in de manier van inspecteren mee kunnen nemen.

3 KLACHTEN EN (MELDINGEN) ONGEWONE VOORVALLEN

De klachtendienst van de OMWB behandelt milieuklachten en meldingen van ongewone voorvallen in de zin van artikel 17.1 van de *Wet milieubeheer*, inclusief de klachten over en ongewone voorvallen bij Brzo-bedrijven in de provincie Noord-Brabant.

3.1 Klachtenbehandeling

De milieuklachtencentrale registreert elk milieuklacht of melding en geeft deze binnen kantoor tijd direct door aan de geconsigneerde van de OMWB. Buiten kantoor tijd gebeurt dit, afhankelijk van de afspraken met de opdrachtgever en het soort melding, direct dan wel op de eerstvolgende werkdag. In het algemeen geldt voor Brzo-bedrijven buiten kantoor tijd een drempel voor het instellen van een onderzoek door de klachten-medewerker; er moet dan sprake zijn van drie klachtmeldingen binnen 1 uur of 5 klachten gedurende de dag. Elke telefonisch ingediende reguliere bedrijfsmelding of melding ongewoon voorval geeft de milieuklachtencentrale direct door aan de klachtenmedewerker, zowel binnen als buiten kantoor tijd.

Na ontvangst van de klacht of melding neemt de geconsigneerde vrijwel altijd direct telefonisch contact op met de melder. Enerzijds om na te gaan of de hinder nog aanwezig is, anderzijds om nadere informatie te verkrijgen voor onderzoek. Zo nodig volgt een onderzoek om de bron te achterhalen en de hinder zo snel mogelijk weg te nemen. Als er een veroorzaker is aan te wijzen, wordt zo mogelijk de oorzaak direct weggenomen. Waar dat niet mogelijk is, wordt in overleg met de toezichthouder en zo nodig de provincie Noord-Brabant een vervolgtraject door de toezichthouder ingezet. De toezichthouder van het betreffende bedrijf krijgt daarom altijd de uitkomsten van de klachtenonderzoeken en bespreekt met de exploitant eventuele maatregelen om overlast te voorkomen of te beperken. Bij vrijwel iedere klacht is er ten minste één terugkoppel-moment met de melder; direct na het indienen van de klacht of achteraf over het resultaat van het onderzoek.

Klachten over en meldingen van Brzo-bedrijven volgens klachtensysteem

Categorie	2017	2016	2015	Uitleg
Klachten – Ik hoor (geluidklachten)	7	248	324	Klachten: meldingen van burgers en bedrijven over milieuverontreiniging en over aspecten die hinder veroorzaken (zoals stank en geluid).
Klachten – Ik ruik (geurklachten)	406			
Klachten – Ik zie (bv fakkelen)	2			
Meldingen – Reguliere bedrijfsmeldingen	339	274	542	Reguliere bedrijfsmelding: dit is veelal een melding van geplande (voorgenomen) werkzaamheden/ activiteiten.
Meldingen – Meldingen ongewone voorvallen	231	262		Meldingen ongewone voorvallen: bedrijven zijn wettelijk verplicht om ongewone voorvallen (incidenten) te melden. Een ongewoon voorval kan variëren van een kleine bodemverontreiniging tot een grote brand of explosie.
Totaal klachten en meldingen	985	784	866	

Het aantal geurklachten is ten opzichte van vorig jaar fors toegenomen. Dit wordt vermoedelijk* – volgens de melders – veroorzaakt door de bedrijven IFF te Tilburg en Rendac te Son. De geurklachten over deze bedrijven zijn verdubbeld (in 2016 gezamenlijk goed voor 192 geurklachten, in 2017 379 geurklachten).

* We spreken van vermoedelijke veroorzaker omdat lang niet in alle gevallen de klachtenmedewerker onderzoek heeft ingesteld (geen drempel bereikt of de klacht was niet meer waarneembaar).

De meeste geurklachten over IFF en ongeveer een derde van de klachten over Rendac Son komen buiten kantoortijd. Het aantal klachten overschreed zelden de provinciale drempel voor behandeling van klachten. Slechts driemaal was er sprake van overschrijding van de drempel voor onderzoek naar klachten over IFF. De oorzaak is in die gevallen achterhaald en het bedrijf heeft passende maatregelen genomen.

Bij Rendac was binnen kantoortijd vijfmaal sprake van een klachtencluster; tweemaal bleek het bedrijf daadwerkelijk de veroorzaker, eenmaal een ander bedrijf, en tweemaal werd geen geurhinder meer waargenomen door de klachtenmedewerker. Vanwege de drempel leidt niet elke klacht tot een onderzoek; beide bedrijven krijgen wel elke klacht direct doorgemeld, zodat ze zelf onderzoek kunnen uitvoeren. De toezichthouder bespreekt telkens de klachtsituatie met het bedrijf.

Naast de overleggen met de toezichthouder is er tussen OMWB en IFF ook een overleg geweest op directieniveau. Om beter inzicht te krijgen in de oorzaak van de overige geurklachten, zijn bij dit bedrijf in het derde kwartaal e-noses geplaatst. Op dit moment wordt 'gevoel' ontwikkeld voor het uitlezen en het interpreteren van data en gegevens alvorens een analyse daarvan een oorzaak en oplossingsrichting kan opleveren.

Bij Rendac Son is in 2017 een nieuwe biofosfaatinstallatie in gebruik genomen en zijn in september geurmetingen uitgevoerd. De uitkomsten daarvan worden beoordeeld door de geurspecialisten van de OMWB en de toezichthouder. Als het bedrijf niet aan de geurnormen voldoet, zijn verdere maatregelen nodig.

Eind 2017 is intern een 'opdracht' opgesteld met als doel: een verlaging van de hoeveelheid klachten bij de top 5-bedrijven (provinciaal).

3.2 Reguliere bedrijfsmeldingen en meldingen ongewone voorvallen

Het aantal meldingen is door de jaren heen vrij constant (in 2017: 570; in 2016: 536 en in 2015: 542 meldingen). Opvallend, daar steeds meer bedrijven over zijn gegaan tot het opnemen van maatwerk voor het melden van ongewone voorvallen in de vergunning. De verwachting dat dit leidt tot minder meldingen (via de officiële weg), blijkt dus in de praktijk niet uit te komen. Een mogelijke verklaring is dat in 2017 toezichthouders de bedrijven extra geïnformeerd hebben over het melden van ongewone voorvallen: wat en wanneer, en de consequenties van niet melden.

An aerial photograph of an industrial complex, likely a refinery or chemical plant, situated along a large river. The facility features numerous white storage tanks, distillation columns, and various industrial buildings. The surrounding landscape includes green agricultural fields, some bare brown fields, and a few wind turbines. A large, semi-circular graphic element with a white outline and a blue-to-white gradient hatched pattern is positioned in the upper right corner. Another semi-circular graphic element with a red-to-white gradient hatched pattern is in the lower left corner.

4 NEDERLAND WERKT VEILIG

4.1 BRZO+

Brzo vraagt om een integrale inspectieaanpak. Verschillende overheden participeren daarom in het samenwerkingsverband BRZO+. Naast de zes Brzo-omgevingsdiensten zijn dat de inspectie SZW, de veiligheidsregio's, de waterkwaliteitsbeheerders, ILT en het Openbaar Ministerie. Specifieke werkgroepen verdiepen zich daarbij in zaken als vernieuwing van de inspectiemethodiek, noodzakelijke en wenselijke aanpassingen van de GIR (software voor de structurering van het Brzo-toezicht, waarmee onder meer een inspectierapport gegenereerd kan worden en een database voor monitoring van alle uitgevoerde inspecties in Nederland), implementatie methodiek beoordeling veiligheids-cultuur, en kwaliteit van de BRZO+-academie. Doel is de bestaande uniforme en integrale aanpak verder uit te bouwen voor een gelijke behandeling van de Brzo-bedrijven (level playing field). De samenwerkingspartners profileren zich daarbij als één overheid die werkt volgens heldere richtlijnen en kwaliteitscriteria. Dat betekent onder meer de inzet van aantoonbaar deskundige medewerkers en publicatie van relevante gegevens naar bedrijven, bestuurders en media. Verschillende partners van het bedrijfsleven nemen twee- tot driemaal per jaar deel aan het landelijk BRZO+-overleg. Daar vindt afstemming plaats over zaken rond het actieprogramma Veiligheid Voorop, een initiatief van de bedrijven gericht op verdere verbetering van veiligheid in de sector.

Enkele BRZO+-projecten:

- Landelijke benadering van risicobedrijven en meerjarenprogramma Brzo-inspecties worden nu nog uitgevoerd volgens de Nieuwe Inspectie Methodiek (NIM 2). Vanwege wijziging in wet- en regelgeving is een aparte projectgroep (LBR) bezig met een vernieuwingsslag. Daarin is actief bijgedragen door de OMWB.
- Naast actualisatie zijn vernieuwing en verbreding noodzakelijk. Omdat het onmogelijk is bij iedere inspectie alle veiligheidsaspecten mee te nemen, werken de inspectieteams met meerjarenprogramma's. Bij iedere controle inspecteert men andere onderwerpen, bijvoorbeeld brandveiligheid, onderhoud van de installaties, explosieveiligheid. Zo ontstaat gaandeweg een totaalbeeld van de veiligheid bij het bedrijf.
- De OMWB heeft in 2017 tijdens Brzo-inspecties nadrukkelijk aandacht besteedt aan het thema *ageing*. Dat heeft opgeleverd dat bedrijven meer actief omgaan met risico's van oude installaties en installatieonderdelen.
- De noodzaak voor eenduidige informatie over de veiligheidsprestaties van Brzo-bedrijven is groot. Ook de media en politiek hebben veel interesse in het naleefgedrag van deze bedrijven en een passende aanpak van de overheid. Sinds 2014 wordt de *Monitor Naleving en handhaving Brzo-bedrijven* als onderdeel van een integrale rapportage met *De Staat van de Veiligheid* aangeboden aan de Tweede Kamer. Een speciale werkgroep draagt hieraan bij door onder andere gegevens in het GIR van de betrokken overheden, belast met toezicht in het kader van het Brzo 2015, te verzamelen en te rapporteren. De monitor over 2017 zal binnenkort apart worden gepubliceerd. Toegevoegde waarde van de monitor voor het Brzo-toezicht zit vooral in het volgen van trends, het rapporteren van het naleefgedrag en bijsturing door de verantwoordelijke ministeries. De omgevingsdiensten halen uit de monitoring relevante sturingsinformatie die steeds wordt verwerkt in de dagelijkse aanpak van het toezicht.
- De OMWB heeft in belangrijke mate bijgedragen aan vernieuwing van het GIR.

4.2 Brzo-omgevingsdiensten

De ambitie van de zes Brzo-omgevingsdiensten is om gezamenlijk te opereren als één bestuurlijke Brzo-autoriteit voor vergunningverlening, toezicht en handhaving bij Brzo-bedrijven. De ambitie is afgeleid van en afgestemd op die van de provincies als bevoegd gezag, die voor de lopende collegeperiode een gezamenlijke Brzo-ambitie hebben bepaald. De OMWB heeft die ambitie geoperationaliseerd op basis van een provinciale uitvoeringsopdracht en uitgewerkt in projecten op basis van een uitvoeringsprogramma. De uitvoering werd gefinancierd door de provincie Noord-Brabant en uit het programma Impuls Omgevingsveiligheid (IOV) van het ministerie van I&M. De provincie Noord-Brabant heeft binnen de IPO-samenwerking een prominente rol als een van de portefeuillehouders voor het Brzo. Er wordt gewerkt met een landelijk jaarprogramma en een landelijke jaarrapportage, die de taakuitvoering en de resultaten inzichtelijk maken.

Voor uitvoering van VTH-taken gelden kwaliteitscriteria die zijn vastgelegd in de *Verordeningen kwaliteit* van het bevoegd gezag en gebaseerd zijn op de VTH-Kwaliteitscriteria 2.1. Medewerkers van de OMWB die zich bezig houden met uitvoering van VTH-taken bij Brzo-bedrijven en die nog niet aan de opleidingsvereisten voldoen, volgen specifieke opleidingen en zijn geregistreerd in een landelijk register. De OMWB participeert in de landelijke werkgroep die de kwaliteit van de opleidingen bewaakt en ze toetst aan de behoefte. Eind 2017 waren alle betreffende OMWB-medewerkers klaar met hun opleidingsprogramma en ontvingen de verklaringen/certificaten. Voor 2018 zijn nieuwe opleidingskandidaten aangemeld. Hiermee wordt de personele capaciteit voor Brzo-taken binnen de OMWB verder op orde gebracht.

*Zichtbaar samen werken
aan een schone, veilige
en duurzame leefomgeving*

**Omgevingsdienst Midden-
en West-Brabant**

Spoorlaan 181, 5038 CB Tilburg

Postbus 75, 5000 AB Tilburg

013 206 01 00

info@omwb.nl
www.omwb.nl

Milieuklachtencentrale

(013) 206 05 00
milieuklachten@omwb.nl

Uitgave

Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant, team Brzo

Fotografie

OMWB, met speciale dank aan ATM
en Solvay Solutions Nederland BV